
Den norske krone – i en krisesone?

En oppgave vedrørende valutaens betydning

-Marius Stabell Eriksen og Aksel Kolstad

-Oslo Handelsgymnasium

-Makrokonkurransen 2016

Innholdsfortegnelse

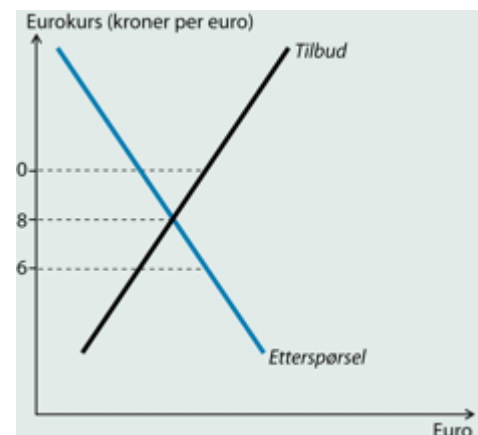
1. Introduksjon	3
2. Valutateori	3
2.1 Effekten av renteendringer	4
2.2 Effekten av import og eksport	5
2.3 Spekulasjon og forventninger	5/6
3. Kinas betydning	6/7
4. Dagens oljesituasjon	7
4.1 Oljeprisfall	7/8
4.2 Utslag på den norske kronen	8/9
5. Styrket konkurranseevne	9/10
6. Virkemidler for å snu trenden	10/11
7. Tanker rundt dagens økonomi	11/12
8. Konklusjon – framtidutsikter	12/14

1. Introduksjon

Valuta er et lands pengeenhet og former den globale økonomien i stor grad. Primært brukes valuta til transaksjoner, men endringer i valuta kan merkes helt fra finansmarkeder til husholdninger, og effektene sprer seg utover i markedene. De fleste forholder seg til utenlandsk valuta som noe de bare bruker når de skal på sydentur, men valutaen har så mye større innvirkninger på økonomien og det er disse effektene vi skal utforske og forklare i denne oppgaven. Vi skal diskutere hva valuta er, hvordan den bestemmes og i hvilke aspekter av økonomien den er gjeldende. Så undersøker vi de eksterne og interne forholdene i valutaprising, og hvordan de påvirker norskevalutakursen. Vi vil forsøke å komme frem til en konklusjon om framtidsutsikten til den norske kronen, samt den norske og globale økonomien.

2. Valutateori

Valutakursen er prisen på et lands myntenhet, f.eks. norske kroner, målt i et annet lands myntenhet, f.eks. euro. Dette tilsier at makroøkonomiske forhold slik som renter, inflasjon og økonomisk vekst påvirker valutakursene. For å vise tankene bak grunnleggende valutateori, setter vi opp en tilbuds- og en etterspørsels-kurve. Etterspørselskurven er fallende, siden lavere pris på valuta (depresiering) vanligvis fører til økt etterspørsel. Dersom prisen på valuta øker (appresiering) vil de som har valuta tilby større kvantum av den, altså får vi en stigende tilbudskurve. Dersom vi setter dette inn i et diagram kan vi finne den teoretiske markedsprisen til valuta, her illustrert ved eurokursen. Når vi ser på svekkelser eller styrking av valutakursen er det skifter i dette diagrammet vi vil bruke til å illustrere endringer.

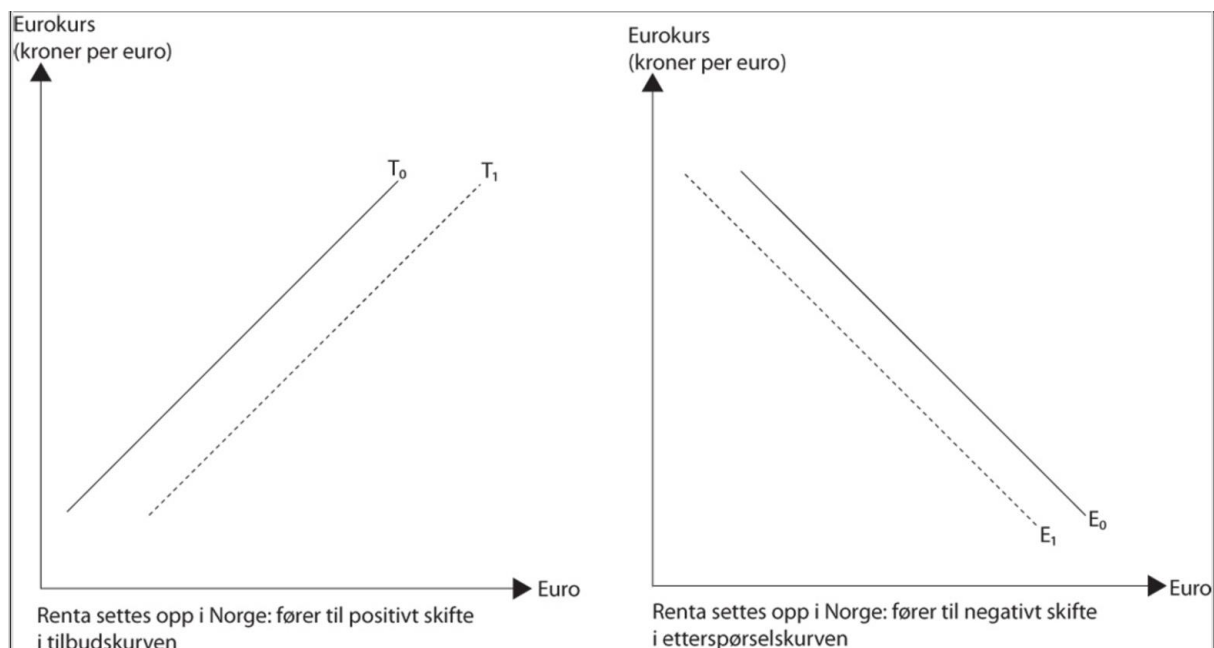

2.1 Effekten av renteendringer

Takket være digitale hjelpemidler kan kapital flyte forholdsvis fritt over landegrensene, og derfor får renten en spesiell innvirkning på valutakursene. Renten i et land bestemmes delvis gjennom pengepolitikk der sentralbanken i landet setter styringsrenten, altså er det sentralbanken betaler på innskudd fra bankene. Videre har markedrenten en stor innvirkning

på innskudd i bankene. Styringsrenten brukes vanligvis for å nå et inflasjonsmål. Dette er et ledd i pengepolitikken, men brukes ikke nødvendigvis til å påvirke valutakurser.

For å illustrere renteeffekten går vi ut fra at Norges Bank setter opp renten, på grunn av for eksempel forventninger til økt inflasjon. I dette tilfellet bruker vi euro og norske kroner som eksempel. Dersom renten øker i Norge vil det bli mer attraktivt for aktører som har euro, å plassere pengene i norske kroner. Resultatet er et positivt skifte i tilbudet av euro og et negativt skifte i etterspørselen. Dette skjer siden aktørene som ønsker å flytte pengene sine og tilbyr de euroene de har til rådighet. Dermed depresieres euroen. Dette er illustrert i figuren under.

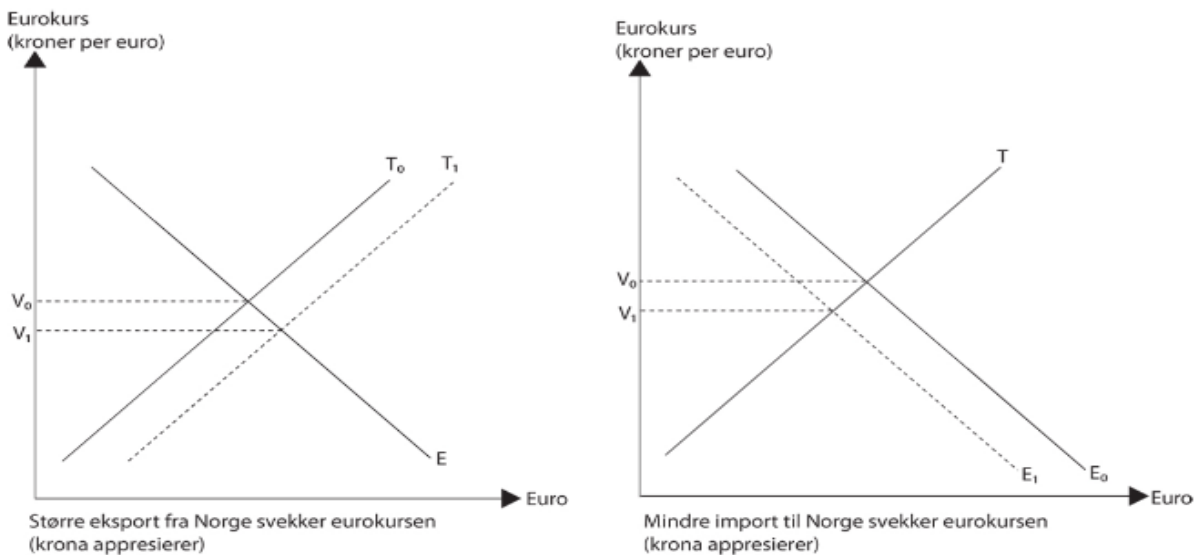

Samtidig får vi en omvendt situasjon for den norske kronen. I denne situasjonen skjer det et positivt skifte i etterspørselen etter norske kroner, siden utenlandske aktører etterspør denne valutaen. Videre vil det komme et negativt skifte i tilbudet, siden tilbudet av kroner synker.

Disse effektene kommer først og fremst som et resultat av rentedifferansen mellom kronen og euroen. Utenlandske aktører vil flytte pengene sine dit de får størst avkastning, så dersom renten settes opp i Norge, blir det mer attraktivt å plassere i norske kroner. Dette fører til at etterspørselen etter kronen øker og tilbudet på euro stiger siden det ikke lenger er like lønnsomt å ha penger i europeiske banker.

2.2 Endringer i import og eksport

Norske eksportbedrifter mottar sine inntekter i utenlandsk valuta, samtidig som kostnadene deres er i norske kroner. De er derfor nødt til å kjøpe norske kroner for å kunne dekke kostnadene sine, og etterspør derfor norske kroner. Dersom norske eksportbedrifter øker salget sitt vil etterspørselen etter norske kroner øke, og vi får en appresiering av kronen. Dette blir vist praktisk senere i analysen.

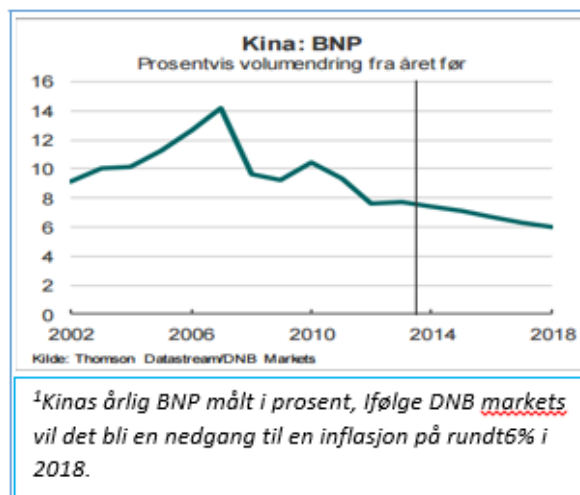
Når norske importører kjøper varer fra utlandet må de betale i valuta. De vil derfor selge kroner og kjøpe utenlandsk valuta, altså tilbyr de norske kroner. Dette innebærer at dersom norske importører øker salget av varer, vil de kjøpe flere varer fra utlandet. Dette øker etterspørselen etter valuta, altså depresierer valutaen vår siden andre valutaer vurderes høyere.

2.3 Spekulasjon og forventninger

Kjøp og salg av valuta skjer ikke utelukkende fordi man skal benytte seg av den til handel eller sparing, men blir også brukt som en finansiell plassering. Dersom en aktør tror at den norske kronen kommer til å styrkes i forhold til euroen, kan aktøren ønske å selge euro for å kjøpe kroner, slik at den tjener penger dersom kronen appresierer. Slik kommer spekulasjon og forventninger med i bestemmelsen av valuta. Forventer markedet en appresiering eller depresiering av euroen vil tilbudet og etterspørselen øke og synke deretter. Dersom markedet forventer at euroen appresierer, skifter etterspørselskurven positivt, tilbudskurven skiftes negativt og kronen appresieres. Dersom markedet forventer at euroen depresieres skifter etterspørselskurven negativt, tilbudskurven skifter positivt og euroen depresieres.

3. Kinas betydning

Ettersom vi nå har forklart teorien, går vi videre til interne og eksterne forhold som er med på å påvirke den norske kronen. Landet har i lang tid vært en sterkt voksende økonomi, og har av mange blitt sett på som drivkraften i verdensmarkedet. Landet har ikke direkte noen stor påvirkning på den norske valutakursen, men indirekte er den kinesiske økonomien svært betydningsfull. Dette er fordi deres viktigste handelspartnere, også er viktige handelspartnere i Norge, og har derfor stor innvirkning på den norske kronen. Den økonomiske veksten vi har sett i Kina de siste 20 årene, har hatt en stor påvirkning på valutaprisering over hele kloden. I takt med den sterke fremgangen i kinesisk økonomi, etterspørres det stadig større mengder varer og tjenester fra andre land. Denne

kjøpekraften har vært en viktig drivkraft for det globale markedet de to siste tiårene. Dette har ført til at etterspørselen etter valutaen til kinesernes handelspartnere har steget, og holdt prisen på disse valutaene oppe. Men i den siste tiden har inflasjonen i Kina hatt en fallende kurve. Med en inflasjon på 6.9% i 2015, gikk de ned fra 7.4% i 2014¹. Det er et resultat av forventninger om lavere økonomiske overskudd fra markedets side, samtidig som de kinesiske myndighetenes sitt mål om en årlig inflasjon på rundt 7 prosent er tilfredsstillt². Likevel ser vi en negativ trend som mest sannsynlig kommer til å fortsette en stund fremover. I følge sjefen for Kinas nasjonale statistikkbyrå Wang Baoan vil kinesisk økonomi stå ovenfor en lignende svekkelse i inflasjon i 2016 som i 2015. Disse antakelsene passer godt med DNB Markets sine beregninger om at den kinesiske inflasjonen vil fortsette å avta ned til 6 % i 2018³. De viser til en økonomi som sakte men sikkert beveger seg mot lavere inflasjon. Vi kan derfor ikke forvente oss at den kinesiske importen kommer til å være like sterk som i de

¹ <https://www.dnb.no/portalfont/nedlast/no/markets/analyser-rapporter/norske/okonomiske-utsikter/HR141216.pdf> (31.01.2016 11:37)

² <http://www.hegner.no/okonomi/artikkel578812.ece> (31.01.2016 11:46)

³ <https://www.dnb.no/portalfont/nedlast/no/markets/analyser-rapporter/norske/okonomiske-utsikter/HR141216.pdf> (31.01.2016 11:37)

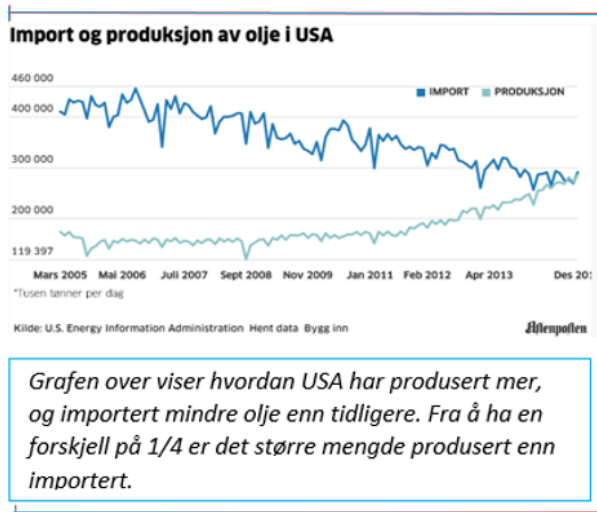
foregående årene. Dette resulterer i lavere etterspørsel etter valuta i landene Kina i dag etterspør varer og tjenester fra, og dermed en depresiering i disse valutaene.

4 Dagens oljesituasjon

På lik linje med den økonomiske utviklingen i Kina, har fallet i oljeprisen stor påvirkning på verdensmarkedet. Fra å ligge på ca. 115 dollar per fat i juni 2014, falt oljeprisen til 34.7 dollar per fat i utgangen av januar 2016.⁴ En nedgang i oljeprisen stimulerer verdensøkonomien i de fleste land, fordi det fører til lavere produksjonskostnader og de fleste landene i verden er netto importør av olje. For å kunne forklare hvorfor dette fallet i oljeprisen er gunstig for den globale økonomien er man nødt til å forstå forutsetningene for hvorfor den er i sin nåværende situasjon.

4.1 Oljeprisfall

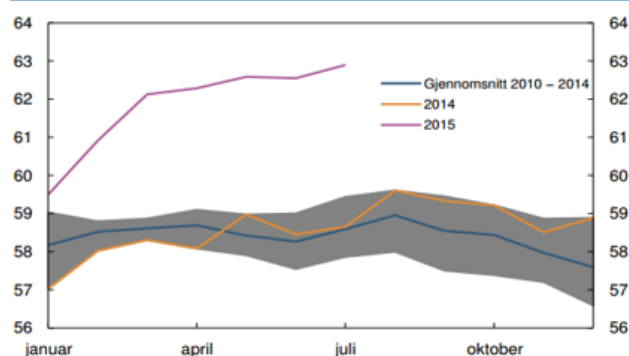
I løpet av siste årene har produksjonen av skiferolje i USA nådd nye høyder, og landet er nå i nærheten av å bli selvforsynt på oljefronten. Fra å produsere ca. 1/5 av den totale oljebruken i landet høsten 2005, lå nivået mellom import og produsert mengde i mars 2015 på nesten

samme nivå.⁵ Dette førte til en større tilbudt mengde av olje på markedet, og var en av de vesentligste årsakene til det ekstreme oljeprisfallet. De store oljeproduserende landene i OPEC ønsker å utkonkurrere USA, og er villige til å ta konsekvensen av denne nedsatte prisen. Dette ble besluttet på bakgrunn av lavere etterspurt oljemengde fra USA. Som en konsekvens av dette valgte landene Saudi-Arabia, Iran, De Forente Arabiske Emirater og Kuwait å ikke

⁴ <http://www.hegнар.no/Nyheter/Boers-finans/2016/01/Sterk-oljepris-sender-stemningen-rett-opp> (31.01.2016 14:02)

⁵ <http://www.aftenposten.no/okonomi/USA-flommer-over-av-billig-raolje-det-er-forbudt-a-selge-7941184.html> (05.02.2016 21:02)

Figuren viser oljelagerene i OECD-landene i perioden 2010-Juli 2015. Vi kan her se hvordan oljelagerene har skutt i været i 2015. Det gråe båndet viser høyeste intervallet mellom høyeste og laveste nivå i perioden 2010-2014.

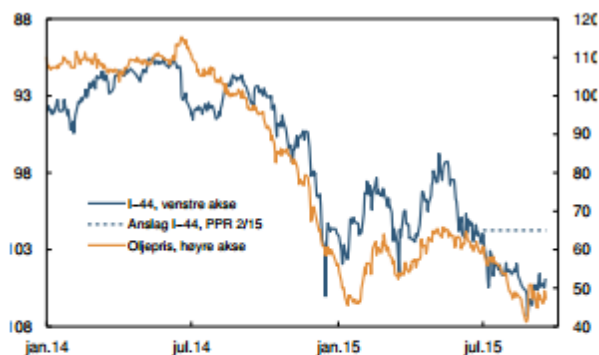
begrense sin produksjon, og økte oljeproduksjonen enormt. På den tiden var produksjonsveksten i USA på hele 0.9 millioner fat per dag, og OPEC landene en samlet produksjonsvekst på 1.2 millioner fat per dag⁶. Problemet som oppsto var at produksjonsveksten overgikk etterspørselen. I den siste månedsrapporten til IEA” Oil marked report” fra 19. Januar

2016 estimeres det at etterspørselen økte med 1.8 millioner fat per dag i midten av 2015⁷. Dette fører altså at det blir en større tilbudt mengde enn etterspurt mengde på markedet, og prisen falt drastisk. I januar 2016 ligger oljeprisen på under 36.20⁸, som var den laveste oljeprisen under finanskrisen i 2008. Dette – sammen med den høye kostnadsveksten i Norge – har hatt enorm innvirkning på kronekursen.

4. 2 Utslag på den norske kronen

En nedgang i oljeprisen fører til en dreining av inntjening, fra oljeeksporterende land til

oljeimporterende land.⁹ I Norge har vi mistet store inntekter på denne omfordelingen, noe som belyses senere i analysen. Når vi snakker om oljeprisutviklingen er det også essensielt å trekke inn valutakursutviklingen. Markedet forventer bedre tider i USA, og etter at styringsrenten i landet ble satt opp for første gang siden finanskrisen, har disse forventningene blitt forsterket. Konsekvensen av forventningene om gode tider har ført til en appresiering i dollaren. I motsetning til de sterke tidene i USA, har den norske kronen svekket

Figuren viser oljeprisen per. Fat (oransje graf), og den importveide valutainndeksen fra våre 44 viktigste handelspartnere, I-44 (Blå graf). Figuren viser hvordan den norske kronen har svekket seg i takt med svekkelsen i oljeprisen.

⁶ <https://www.dnb.no/portalfront/nedlast/no/markets/analyser-rapporter/norske/okonomiske-utsikter/HR160113.pdf>(07.02.2016 11:03)

⁷ <https://www.iea.org/oilmarketreport/omrpublic/currentreport/>(07.02.2016 11:30)

⁸ <http://www.euroinvestor.no/boerser/gtis-energy/brent-oil/2327059> (07.02.2016 11:03)

⁹ <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/attachment/248169?ts=151621d6f78> (31.01.2016 16:55)

seg i takt med den stupende oljeprisen. Årsakene til depresieringen er at mange utenlandske aktører har trukket seg ut av norsk næringsliv, samt lave forventninger for en styrket oljepris. Disse lave forventningene samt at vi får færre dollar inn i norsk økonomi gjennom lavere inntekt fra oljesalg, fører til at den norske kronen har depreciert. De store motsetningene fører til at kursforholdet mellom USD/NOK har steget fra 6.12 i juni 2014¹⁰ til 8.69¹¹ i utgangen av januar 2016. Ved at dollaren styrker seg mot den norske kronen får Norge isolert sett mer betalt per fat olje målt i norske kroner enn før. Dette er på bakgrunn av at oljen omsettes i dollar. Ettersom oljeprisen i samme periode har falt seg med hele ca. 70%, er ikke fallet i kronekursen nok til å kompensere for fallet i oljeprisen. Svekkelsen i kronekursen demper for fallet i oljeprisen, men er i sum likefullt ikke nok. Vi får dermed en drastisk inntektsreduksjon fra den norske stats petroleumsvirksomhet, målt i NOK.

Grafen viser differansen i Oljepris regnet i USD (hvit graf) og NOK (grønn graf). Jo større avstand mellom grafene jo svakere er kronen mot dollaren. For et fat med olje, får man 33.9 dollar ved å selge i USA, imens man får 50.665 dollar omgjort til norske kroner. Her er begge grafene rebasert til 100 fra 5 år siden.

5. Styrket konkurransevne

Verdien på kronen har falt mye i løpet av de siste årene. En av de viktigste årsakene til denne svekkelsen er et sterkt behov etter en endring i konkurransevnen, grunnet en høy kostnadsvekst, og i nyere tider det enorme fallet i oljeprisen. Permittering og oppsigelser av arbeidere og lavere lønninger i sektoren, blir sett på som en bevegelse i riktig retning for å opprettholde konkurransevnen i norsk olje-eksport over lengre tid. Omstillingskravet har ført til at oljenæringen har vært nødt til å effektivisere sektoren. Siden Stortingsmelding 25 fra

¹⁰ http://www.exchangerates.org.uk/USD-EUR-31_03_2014-exchange-rate-history.html (31.01.2016 12:36)

¹¹ <http://www.xe.com/currencyconverter/convert/?From=USD&To=EUR> (31.01.2016 12:37)

1973/74 om petroleumsvirksomhetens plass i det norske samfunn, har myndighetene i Norge hatt et sterkt ønske om å unngå «hollandsk syke»¹². Ved et slikt ønske lar ikke staten oljeinntektene resultere i en betydningsfull nedbygging av tradisjonell eksportsektor på bekostning av økt aktivitet i skjermet sektor¹³. Fastlandsbasert produksjon har også fått økt sin internasjonale relative konkurransekraft, ettersom deres kostnader er i NOK og inntektene er i USD/Euro. Lakseindustrien er et veldig godt eksempel på dette. Næringen oppnår i dagens internasjonale marked rekordpriser i NOK, grunnet høy etterspørsel og historisk lave kostnader. Dette er fordi produsentene selger sine varer i en sterk internasjonal valuta, og når de veksler over til NOK vil inntekten deres ha økt i forhold til tidligere, da de får flere kroner per valutaenhet. For den ikke oljerelaterte norske industriproduksjonen fører svekkelsen i kronekursen til bedret konkurranseevne. De står dermed sterkere til å få nye kontrakter i nye markeder, og står sterkere i konkurransen med utenlandske konkurrenter i etablerte markeder.¹⁴ Hvis denne tilstanden vedvarer vil det føre til en dreining av verdiskapning og sysselsetting tilbake til fastlandsbasert - ikke olje relatert – industriproduksjon.

Her kan vi se forskjellen i prisstigning og prisnedgang gitt i prosent på y-aksen til høyre på bildet. Den gule grafen viser lakseprisen pr. kg og den hvite viser oljeprisen per fat i kroner. Den fallende oljeprisen har svekket kronen, og ført til en lakseprisvekst. Her er begge grafene rebasert til 0% fra 5 år siden.

6. Virkemidler for å snu trenden.

For å motvirke disse endringene i norsk næringsliv, kan myndighetene gjøre flere tiltak. De to mest aktuelle for valutaendringer er endring i pengepolitikk og kvantitative lettelser.

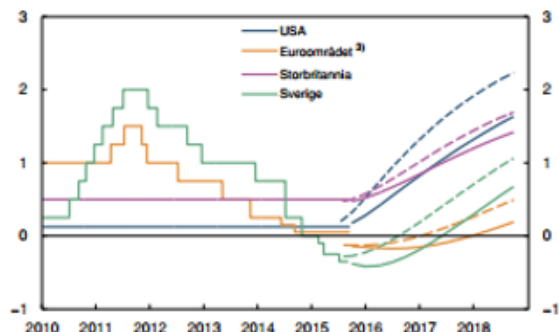
Pengepolitikken omtales stadig som det viktigste hjelpemiddelet i den økonomiske politikken.

¹² https://snl.no/Norsk_oljehistorie 07.02.2016 (12:54)

¹³ <http://samfunnsokonomene.no/content/uploads/2015/10/Samf-2-15.xml> 13:53 07.02.2016 (13:53)

¹⁴ <https://www.dnb.no/portalfront/nedlast/no/markets/analyser-rapporter/norske/okonomiske-utsikter/HR160113.pdf> 15:01 (03.02.2016 11:03)

I fjor ble det benyttet en aktiv pengepolitikk, og vi hadde to rentekutt. Den nåværende styringsrenten på 0.75 prosent er rekordlav i et historisk perspektiv.¹⁵ Men nå som mange statsbanker rundt i hele verden har satt sin styringsrente rundt null, har de mer eller mindre brukt opp dette hjelpemiddelet. Ved å sette ned renten blir det naturlig mer aktivitet og økt

Figuren viser styringsrenter og beregnede terminrenter fra 1. Januar 2010- 31. Desember 2018. Grafene viser utviklingen i styringsrenter for de representative landene, og den forventede utviklingen anslått av Norges Bank.

etterspørsel. Det pengepolitiske hjelpemiddelet har ikke slått ut slikt man håpet, framtidsutsiktene i verdensmarkedet er enda mørke. De fleste landene i verden har dermed brukt opp ett av sine viktigste hjelpemidler for å motvirke den negative trenden vi ser i markedet, uten at det har hatt noen stor innvirkning på aktivitetsnivået.

8. Tanker rundt dagens økonomi

På et globalt plan er ikke økonomer bekymret for de økonomiske utsiktene på lang sikt, til tross for en nåværende nedgangsperiode. Helge J. Pedersen, makroøkonom i Nordea hevder fallende oljepris ikke kommer til å virke sterkt inn på den globale økonomien¹⁶. Nedgangen i oljepriser kommer til å ha store konsekvenser for såkalte «oljeavhengige land», som vil ha problemer med å finansiere seg selv, i tillegg til at underleverandører merker dette kraftig, da investeringer og kjøp – salg av tjenester synker drastisk. Samtidig har han den holdning at oljeprisfallet, kombinert med rekordlave styringsrenter og dermed lav inflasjon, vil øke den globale veksten. Energiregningen blir nemlig mindre for husholdninger og bedrifter på globalt plan. Resultat av dette betyr en økt aktivitet både fra husholdningenes side, men også en større mengde varer, særlig energikrevende produksjon, til en lavere kostnad. vil overgå de negative konsekvensene av fallende oljepriser.

Norge er en «oljeavhengig» nasjon og har godt merket fallet i oljepriser. Erik Bruce¹⁷, sjefanalytiker i Nordea har uttalt at, «oljeprisfallet er den viktigste grunnen til at norsk økonomi går i krabbegir». Det vi kommer til å se i Norge i nærmeste fremtid, er en nedgang i

¹⁵ <http://www.norges-bank.no/pengepolitikk/Styringsrenten/Styringsrenten-Oversikt-over-rentemoter-og-endringer-i-styringsrenten/> (05.02.2016 16:30)

¹⁶ <https://nexus.nordea.com/#/article/24668> (07.02.2016 17:05)

¹⁷ <http://www.hegnar.no/Nyheter/Naeringsliv/2015/12/Sjefanalytiker-Sentralbanksjefen-oensker-en-svakekrone> (10.2.2016, 12:35)

investeringer fra oljesektoren og oppsigelser. På lengre sikt er dette investeringer som blir omfordelt til flere andre næringer. Samtidig vil de som er blitt oppsagt i oljesektoren omstille seg til andre og nye næringer, f.eks. ingeniører vil flytte seg til fastlandsindustrier¹⁸. Denne omfordelingen av arbeidskraft og kapital kan over lengre sikt bli sett på som sunn for norsk økonomi, siden den styrker fastlandsindustrien og gir oss et insentiv til å tenke utenfor oljesektoren.

Hvem som tjener på en svakere norsk krone er todelt. På den ene siden tjener bedriftene på dette tatt i betraktning av at de får bedre konkurransevne uten å endre produksjonskostnadene. På den andre siden får enkeltpersonene og husholdningene en lavere kjøpekraft. Norges Bank fremmet også denne tanken i pengepolitisk rapport 3/15¹⁹. I rapporten anslås det at vi i løpet av de neste 2 årene kan forvente en lav vekst i norsk økonomi på ca. 1% i BNP totalt. Dette tilsier en moderat lønnsvekst på ca. 2¾ prosent, som utjevnes av inflasjonen som ender på rundt 2.5%. Samtidig øker også sannsynligheten for at personer med usikre jobber, altså jobber som er overflødige, mister jobben. Dette støttes også i rapporten, der de anslår at det vil være 3-5% ledighet i arbeidsstyrken i utgangen av 2016.

9. Konklusjon og framtidsutsikter

Vi kan konkludere med at utsiktene for en sterkere krone ikke er gode på kort sikt. Dette er tatt i betraktning av en lav oljepris, og usikkerhet rundt det globale markedet. Det er forventet en fortsatt nedgang i verdensøkonomien. IMF forventer²⁰ også at utviklede økonomier sakte men sikkert vil øke sin økonomiske vekst igjen, men underutviklede og fremvoksende økonomier merker en nedgang for femte året på rad. Kronens depresiering viser at valutamarkedet fungerer, og norsk økonomi er for tiden tjent med en svak krone. Det har faktisk vært gode bi-effekter på grunn av den økonomiske nedgang. SSB antok for 2 år siden at vi ville ha en arbeidsledighet på 5,5% i begynnelsen av 2016. Den dramatiske svekkelsen av kronen bidrar til at den nåværende arbeidsledigheten «bare» er på 4,6%²¹ selv om vi har en vesentlig høyere sysselsetning enn vi ville hatt med en sterk krone. Allikevel har

---

¹⁸<https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/attachment/238541?ts=15012989910> (10.2.2016, 13:00)

¹⁹ http://static.norges-bank.no/pages/103842/PPR_3_15.pdf?v=13112015104233&ft=.pdf (10.2.2016, 12:30)

²⁰ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2015/02/index.htm> (10.2.2016, 12:45)

²¹ <http://www.aftenposten.no/okonomi/Fem-grunner-til-at-svak-krone-er-darlig-nytt-8155223.html> (10.2.2016, 12:25)

den svake kronen ført til flere konkurransedyktige næringer, og bidratt til å fremme norsk eksport. Derfor har omskiftningen av kapital og arbeidskraft skapt en sunnere og mer robust økonomi på lang sikt, og vi er ikke like avhengig av oljen som for to år siden. Utfra dette kan vi konkludere med en svak krone har vært svært positiv under omstendighetene vi befinner oss i, og at Norge på ikke er i en krisese.

Ordtelling: 2831 ekskludert kilder og fotnoter

Kilder:

Kilder for figurer:

Figur 1 4.1; <http://www.aftenposten.no/okonomi/USA-flommer-over-av-billig-raolje-det-er-forbudt-a-selge-7941184.html> (05.02.2016 14:02)

Andre figur 4.1, første figur 4.2 og figuren i 6; http://static.norges-bank.no/pages/103842/PPR_3_15.pdf?v=13112015104233&ft=.pdf (07.02.2016 19:05)

Andre figur 4.2 og figuren i 5; Tegnet opp i Bloomberg, Martin Thorsen, Centra Performance (03.02.2016 15:30)

Alle figurer i 2.1-2.4 er hentet fra

http://mml.gyldendal.no/flytweb/default.ashx?folder=16193&redirect_from_tibet=true og ble sist kontrollert 1.02.2016, klokken 11:00.

Intervju:

Intervju med Preben Holthe Thornes – Senior FX Sales Manager – Nordea

Leseliste og eksterne kilder:

Samfunnsøkonomi 2, G. Bøhmer – S. Hagen, Gyldendal – 2. utgave – 2013

<http://no.bank-invest.eu/artikler-om-binaere-opsjoner/6-viktige-faktorer-som-paavirker-valutakurser/> (10.2.2016, 11:30)

[www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON1310/v06/1310Oppgave9\[2\].doc](http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON1310/v06/1310Oppgave9[2].doc) (10.2.2016, 12:00)

<http://folk.uio.no/sholden/E1310/valuta.pdf> (10.2.2016, 12:05)

<http://www.aftenposten.no/okonomi/Tror-pa-lav-okonomisk-vekst-i-Norge-de-neste-to-arene-8147947.html> (10.2.2016, 12:10)

<https://nexus.nordea.com/#/article/24668> (10.2.2016, 12:15)

<https://nexus.nordea.com/#/article/24522> (10.2.2016, 12:20)

<http://www.aftenposten.no/okonomi/Fem-grunner-til-at-svak-krone-er-darlig-nytt-8155223.html> (10.2.2016, 12:25)

http://static.norges-bank.no/pages/103842/PPR_3_15.pdf?v=13112015104233&ft=.pdf (10.2.2016, 12:30)

<http://www.hegnar.no/Nyheter/Naeringsliv/2015/12/Sjefanalytiker-Sentralbanksjefen-oensker-en-svak-krone> (10.2.2016, 12:35)

<http://www.dn.no/nyheter/okonomi/2014/12/22/1051/Valuta/-norge-behver-en-historisk-svak-valutakurs> (10.2.2016, 12:40)

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2015/02/index.htm> (10.2.2016, 12:45)

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/2015/02/index.htm> (10.2.2016, 12:50)